

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОСКАРЖЕННЯ ПОСТАНОВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ПРАЦІ В ПОРЯДКУ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА: АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ

***Метою** статті є висвітлення проблемних питань, що виникають у процесі оскарження постанов Державної служби з питань праці в порядку адміністративного судочинства, з використанням дотичної до проблематики судової практики та формування шляхів вирішення відповідних проблемних питань.*

***Методи:** аналіз, узагальнення.*

***Результати.** У науковій статті надано аналіз окремих проблемних питань оскарження постанов Державної служби України з питань праці в порядку адміністративного судочинства. Авторами досліджено правовий статус структурних підрозділів Державної служби України з питань праці та співвідношення її основних завдань. Зокрема, увагу приділено повноваженню про проведення перевірок щодо дотримання суб'єктами господарювання норм трудового законодавства та винесення постанов про накладення фінансових санкцій.*

Авторами проаналізовано судову практику (переважно Верховного Суду) із зазначеної теми, висвітлено наявні проблеми, що виникають у процесі розгляду судами подібних справ. Відзначено, що фізичні та юридичні особи, щодо яких застосовано фінансові санкції за порушення трудового законодавства, мають право звернутися до адміністративних судів для оскарження рішень, дій чи бездіяльності структурних підрозділів органів Державної служби з питань праці. Висвітлені найбільш поширені проблеми у процесі оскарження таких постанов, а саме: звернення органів Державної служби з питань праці до суду з проханням визнати причину пропуску строку звернення поважною, обґрунтовуючи це відсутністю коштів на рахунках для сплати судового збору; відсутність уніфікованої форми акта проведеної перевірки, на підставі якого приймають постанову про накладення санкцій; винесення припису з одночасним накладенням штрафу; оскарження постанов, які винесені на підставі Порядку № 295 від 26.04.2017 р., а також Порядку № 823 від 21.08.2019 р. (що визнані нечинними); проведення перевірок на підставі рішень інших органів та прийнятті рішень за відповідними перевітками; підстави притягнення до адміністративної відповідальності ст. 41 Кодексу України про адміністративні правопорушення; накладення штрафів структурними підрозділами Державної служби з питань праці на підставі актів перевірки Державної податкової служби. Стосовно кожної проблеми наведено відповідне судове рішення, де висвітлено позицію суду щодо досліджуваного проблемного питання, а також сформульовано авторські шляхи вирішення подібних проблем для недопущення їх у майбутньому.

***Висновки.** Проведене дослідження судової практики свідчить про наявність великої кількості проблемних питань у процесі оскарження постанов Державної служби з питань праці в порядку адміністративного судочинства. Разом із тим судами сформульована достатня кількість правових позицій, на підставі яких виокремлено пропозиції щодо їх вирішення.*

***Ключові слова:** адміністративне судочинство, адміністративний процес, Державна служба України з питань праці, перевірки дотримання трудового законодавства, приписи, постанови Державної служби з питань праці, оскарження постанов.*

Мельник Олена,

кандидат юридичних
наук, доцентка,
доцентка кафедри
конституційного,
адміністративного,
екологічного
та трудового права
Полтавського
юридичного інституту
Національного
юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
orcid.org/0000-0001-5213-595X
novakolena3@gmail.com

Сенчук Олег,

студент III курсу
Полтавського
юридичного інституту
Національного
юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
<https://orcid.org/0009-0009-0156-8865>
2004o.s2004@gmail.com

1. Вступ

Актуальність дослідження проблематики оскарження постанов Державної служби України з питань праці (далі – Держпраці) зумовлюється важливістю забезпечення законності та пропорційності в її роботі, а також верховенства права в адміністративних судах під час перегляду її постанов. Держпраці є ключовим державним органом, що здійснює державний контроль за дотриманням законодавства про працю, проводячи перевірки та накладаючи санкції на суб'єктів господарювання за порушення законодавства у сфері охорони праці, промислової безпеки, гігієни праці і загалом законодавства про працю. Для реалізації завдання, визначеного п. 3 Положення Про Державну службу України з питань праці, затв. Постановою Кабінету Міністрів України (далі – КМУ) від 11.02.2025 р. (Кодекс адміністративного судочинства України, 2005), структурні підрозділи Держпраці здійснюють перевірки, що передбачено ч. 6 ст. 2 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2007 р. № 877-V (далі – Закон України № 877) та ст. 259 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП) (ЗУ «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», 2007; Кодекс законів про працю України, 1971). Проте судова практика свідчить, що під час здійснення відповідних перевірок виникають порушення норм права, що своєю чергою дає підстави для оскарження постанов Держпраці суб'єктами, щодо яких вони винесені. Зауважимо, що механізм оскарження таких постанов має свої особливості. Крім того, 15.03.2022 року прийнятий Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», а 01.07.2022 року – Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин», що в певних випадках змінило порядок регулювання трудових відносин, а отже, вплинуло на перелік порушень, які може допустити суб'єкт господарювання. Вищезазначене зумовлює аналіз судової практики щодо оскарження таких постанов для виокремлення найбільш поширених підстав для скасування постанов Держпраці

та особливостей розгляду таких справ у судах. Крім того, питання оскарження постанов Держпраці не є широко дослідженим серед науковців, проте у роботах таких учених, як Н.В. Дараганова, О.С. Бондар, Л.О. Остапенко, досліджено порядок накладення адміністративної відповідальності за ст. 41 КУпАП (Дараганова, 2023; Остапенко, 2015; Бондар, 2023). У наукових доробках таких учених, як Г.С. Гончарова, Т.С. Клец, І.В. Костенко, О.О. Кравчук, досліджено порядок притягнення роботодавців до відповідальності за ст. 265 КЗпП України (Бондар, 2023; Костенко, 2022; Кравчук, 2018; Гончарова, 2014). О.Д. Мельник досліджує порядок оскарження постанов Держпраці в порядку адміністративного судочинства (Мельник, 2024). Однак нині відсутні дослідження найбільш поширених проблемних питань оскарження зазначених постанов з аналізом судової практики.

Науково-дослідницькими завданнями статті є: аналіз та дослідження проблемних питань, що виникають у процесі оскарження постанов Державної служби з питань праці в порядку адміністративного судочинства, з використанням дотичної до проблематики судової практики та формування шляхів вирішення відповідних проблемних питань.

Методологія. Аналіз як метод дослідження відповідних проблемних питань дозволяє здійснити ґрунтовне та послідовне дослідження судової практики, яка стосується оскарження постанов Держпраці з метою виявлення зазначених проблемних питань. Узагальнення як метод дослідження відповідних проблем дозволяє об'єднати отримані в результаті аналізу матеріали судової практики та сформулювати висновки стосовно недопущення цих проблем.

2. Державна служба України з питань праці як контролюючий орган

Згідно з ч. 2 ст. 55 Конституції України, кожному гарантується право на оскарження у суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб (Конституція України, 1996). Конституційний Суд України здійснив тлумачення цієї статті у Рішенні № 6-зп від 25.11.1997 р. у справі за конституційним зверненням громадянки Дзюби Г. П. щодо офіційного тлумачення ч. 2 ст. 55 Конституції України, де зазначив, що її треба розуміти так: «кожен (це стосується як громадян України, так і іноземців, осіб без громадянства) має право, яке гарантується державою, оскаржити у суді загальної юрисдикції рішення, дії чи бездіяльність будь-якого органу місцевого самоврядування, державної влади, посадових і службових осіб, якщо громадянин України, іноземець чи особа без громадянства вважають, що зазначеними рішеннями, діями чи бездіяльністю порушуються їхні права і свободи чи вищезазначені суб'єкти перешкоджають їх здійсненню, а тому потребують правового захисту в суді (Рішення Конституційного Суду України, 1997). На момент прийняття цього рішення адміністративних судів в Україні не існувало. Нині ж такі рішення, дії чи бездіяльність підлягають оскарженню в порядку адміністративного судочинства. Подібна норма міститься в Кодексі адміністративного судочинства України (далі – КАС

України), а саме в ч. 1 ст. 5 зазначається, що «кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією або бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи чи законні інтереси, і просити про їх захист одним із зазначених шляхів у цій статті» (Кодекс адміністративного судочинства України, 2005). Віднесення таких спорів до адміністративних підтверджується п. 1 ч. 1 ст. 19 КАС України, а також відповідними судовими рішеннями (Кодекс адміністративного судочинства України, 2005; Ухвала № 240/30734/23, 2023; Ухвала № 240/35931/23, 2024). У Постанові Касаційного адміністративного суду Верховного Суду (далі – КАС ВС) № 260/675/19 від 12.12.2024 р. зазначено, що до юрисдикції адміністративних судів належать спори фізичних чи юридичних осіб з органом державної влади, органом місцевого самоврядування, їхньою посадовою або службовою особою, предметом яких є перевірка законності рішень, дій чи бездіяльності цих органів (осіб), прийнятих або вчинених ними під час здійснення владних управлінських функцій, крім спорів, для яких законом установлений інший порядок судового вирішення (Постанова КАС ВС № 260/675/19, 2024). Держпраці є органом державної влади, що підтверджується п. 1 Положення про Державну службу України з питань праці (Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Державну службу України з питань праці», 2015). У п. 3 Положення визначено, що одним з основних завдань цього органу є накладення у випадках, передбачених законом, штрафів за порушення законодавства, невиконання вимог посадових осіб Держпраці (Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Державну службу України з питань праці», 2015). Ці штрафи вона накладає у формі постанов.

Є достатня кількість проблемних питань щодо оскарження таких постанов, які можна виокремити з аналізу судової практики, і в межах цієї статті будуть аналізуватися найпоширеніші з них.

3. Пропуск строку звернення до суду

Одним з найпоширеніших є прохання Держпраці в заяві по суті справи визнати причину пропуску строку звернення до суду поважною, обґрунтовуючи це відсутністю коштів для сплати судового збору. Так, у Постанові № 160/7671/18 від 13.04.2022 р. КАС ВС встановив, що в 2018 році ЮО (далі – позивач) подала позов до ГУ Держпраці у Дніпропетровській області (далі – відповідач), в якому просила визнати протиправною та скасувати винесену щодо позивача постанову про накладення штрафу у розмірі 372300,00 грн (Постанова КАС ВС № 160/7671/18, 2022). Дніпропетровський окружний адміністративний суд задовольнив позов. Відповідач, не погоджуючись з цим рішенням, подав апеляційну скаргу. Однак суд апеляційної інстанції відмовив своєю ухвалою у відкритті адміністративного провадження, обґрунтовуючи це тим, що відповідач подав апеляційну скаргу з пропуском строку на апеляційне оскарження та в наданий судом строк не навів поважних причин пропуску цього строку (Постанова КАС ВС № 160/7671/18, 2022). Відповідач подав

касаційну скаргу, в якій посилався на різні обставини, зокрема відсутність коштів для сплати судового збору за подання апеляційної скарги (Постанова КАС ВС № 160/7671/18, 2022). КАС ВС відмовив у задоволенні касаційної скарги, обґрунтувавши це тим, що причина пропуску строку може вважатися поважною, якщо вона відповідає одночасно всім умовам: 1) це обставина або кілька обставин, що безпосередньо унеможливають або ускладнюють можливість вчинення процесуальних дій у визначений законом строк; 2) це обставина, яка виникла об'єктивно, незалежно від волі особи, яка пропустила строк; 3) ця причина виникла протягом строку, який пропущено; 4) ця обставина підтверджується належними і допустимими засобами доказування (Постанова КАС ВС № 160/7671/18, 2022). Крім того, КАС ВС посилався на Постанову Великої Палати ВС № 640/3393/19 від 28.04.2021 р., в якій зазначено: «<...> у ситуації з пропуском строків державними органами поважними причинами пропуску строку не може виступати необхідність дотримання внутрішньої процедури виділення та погодження коштів на сплату судового збору <...> органом чи тимчасова відсутність таких коштів. Відсутність бюджетного фінансування не надає суб'єкту владних повноважень право в будь-який час після сплину строку апеляційного оскарження реалізовувати право на апеляційне оскарження судового рішення. <...> виходячи з принципу «належного урядування» державні органи зобов'язані діяти вчасно та в належний спосіб, а держава не повинна отримувати вигоду у вигляді поновлення судами строку на оскарження судових рішень та виправляти допущені органами державної влади помилки за рахунок приватної особи, яка діяла добросовісно (у цьому випадку – за рахунок платника податку у зв'язку з порушенням принципу остаточності судового рішення, прийнятого на користь такого платника податку)» (Постанова КАС ВС № 160/7671/18, 2022).

Це не єдине судове рішення, в якому має місце подібна ситуація. Подібні ситуації підтверджуються, зокрема, Ухвалами КАС ВС № 160/4856/19 від 19.10.2020 р., № 160/6326/19 від 08.10.2020 р. (Ухвала КАС ВС № 160/4856/19, 2020; Ухвала КАС ВС № 160/6326/19, 2020). У кожній із зазначених ухвал суд відмовляв у відкритті касаційного провадження (Ухвала КАС ВС № 160/4856/19, 2020; Ухвала КАС ВС № 160/6326/19, 2020), що свідчить про належне правозастосування з боку суду. Вважаємо, що подібній ситуації можна запобігти за умов належного фінансування відповідних органів, а також шляхом оскарження рішень Держпраці в порядку адміністративної процедури згідно з нормами Закону України «Про адміністративну процедуру» (що не потребує сплати судового збору).

4. Відсутність уніфікованої форми акта проведеної перевірки

Наступним проблемним питанням є відсутність уніфікованої форми акта проведеної перевірки, на підставі якого приймають постанову, яку адресат оскаржує в порядку адміністративного судочинства. До прикладу, у Постанові КАС ВС № 440/4748/19 від 26.08.2021 р. ПрАТ (далі – позивач)

звернулось до окружного адміністративного суду з позовом до Управління Держпраці у Полтавській області (далі – відповідач), в якому просило визнати протиправними дії відповідача щодо складання відповідного акта та скасувати припис відповідача. Позивач обґрунтовував вимоги, пославшись зокрема на те, що акт перевірки складений за формою, яка не затверджувалась органом державного нагляду, що є порушенням вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (Постанова КАС ВС № 440/4748/19, 2021).

Судом першої інстанції позов задоволено, обґрунтовуючи рішення тим, що результати проведення перевірки були оформлені вищезазначеним актом, форма якого затверджена наказом Міністерства надзвичайних ситуацій України від 11.08.2011 р. № 826, але така уніфікована форма акта є безпідставним оформленням результатів перевірки, позаяк лист Держпраці від 05.10.2015 р. 3226/0/9.2-06/6/ДП-15 носить виключно рекомендаційний характер, проте положення ст. 4, 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» чітко визначають обов'язок органів державного нагляду (контролю) використовувати виключно свої уніфіковані форми актів (Постанова КАС ВС № 440/4748/19, 2021). Суд апеляційної інстанції погодився з висновками суду першої інстанції (Постанова КАС ВС № 440/4748/19, 2021). КАС ВС задовольнив касаційну скаргу, обґрунтовуючи тим, що ст. 10 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» передбачає право суб'єкта господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю) не допускати посадових осіб органу державного нагляду (контролю) до здійснення державного нагляду (контролю), якщо, зокрема, органом державного нагляду (контролю) не була затверджена та оприлюднена на власному офіційному вебсайті уніфікована форма акта, в якій передбачається перелік питань залежно від ступеня ризику (Постанова КАС ВС № 440/4748/19, 2021). Проте позивач не скористався відповідним правом (Постанова КАС ВС № 440/4748/19, 2021). Крім того, КАС ВС зазначив, що подібні питання вже розглядалися Верховним Судом у постановках № 804/3193/17 від 30.01.2020 р., № 808/3059/17 від 13.02.2020 р. та № 820/4753/17 від 19.08.2021 р., за наслідками прийняття яких сформована правова позиція, що відсутність затвердженої уніфікованої форми акта не є підставою для обмеження контролюючого органу у здійсненні покладених на нього законодавством повноважень, проте це є підставою для недопущення посадових осіб до перевірки (а не для скасування прийнятих за наслідками таких актів рішень органу державного нагляду) (Постанова КАС ВС № 440/4748/19, 2021).

Тож оскаржити постанову чи інше рішення органу державного нагляду, в тому числі Держпраці, неможливо, пославшись лише на підставу відсутності уніфікованої форми акта. Вважаємо за доцільне затвердити на офіційному рівні уніфіковану форму акта перевірки для недопущення виникнення подібних

публічно-правових спорів, оскільки фактично неврегульованість цього аспекту є підставою для недопущення посадових осіб Держпраці до перевірки.

5. Відмінність між приписом та постановою Держпраці

У контексті досліджуваної теми доречно з'ясувати підстави винесення та відмінності припису Держпраці та її постанов. Так, ч. 8 ст. 7 Закону України № 877 встановлює, що приписом є обов'язкова для виконання у визначені строки письмова вимога посадової особи органу державного нагляду (контролю), адресована суб'єкту господарювання, про усунення порушень вимог законодавства (ЗУ «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», 2007). Припис видається посадовою особою Держпраці, тобто інспектором праці. Суть припису полягає в тому, що він не передбачає застосування санкцій до суб'єкта господарювання, а його виконання в повному обсязі і у встановлений строк унеможливорює застосування заходів реагування, а також адміністративних та фінансових санкцій за виявлені порушення (ч. 8 та ч. 11 ст. 7 Закону України № 877) (ЗУ «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», 2007). Проте, на відміну від виконання, невиконання припису вже тягне за собою застосування штрафних санкцій (ч. 9 ст. 4 та ч. 1 ст. 12 Закону України № 877) (ЗУ «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», 2007). Тому невиконання припису є підставою для прийняття постанови про накладення штрафу. Таким чином, припис можна вважати первинним актом реагування за результатами проведеної перевірки, який передусє винесенню постанови.

З огляду на зазначене можна дійти висновку: якщо припис виконаний, то накладення зазначених санкцій на суб'єкта господарювання виключається, але є винятки. Наявна судова практика, відповідно до якої виявлення фактів несвоєчасної виплати заробітної плати та не в повному розмірі тягне винесення припису одночасно із застосуванням штрафних санкцій. Наприклад, у Постанові № 805/430/18-а від 31.03.2021 р. КАС ВС зазначив, що норми ч. 11 ст. 7 Закону України № 877-V до спірних правовідносин не застосовуються, оскільки вони відсутні у переліку норм, які є обов'язковими для дотримання відповідачем, зазначеному в ч. 5 ст. 2 цього Закону (у редакції Закону № 367-IX від 12.12.2019) (Постанова КАС ВС № 805/430/18-а, 2021). Окрім того, на час виникнення спірних правовідносин був чинний Порядок № 295, відповідно до п. 29 якого заходи до притягнення об'єкта відвідування та його посадових осіб до відповідальності за використання праці неоформлених працівників, несвоєчасну та не у повному обсязі виплату заробітної плати, недодержання мінімальних гарантій в оплаті праці вживаються одночасно із винесенням припису незалежно від факту усунення виявлених порушень у ході інспекційного відвідування або невиїзного інспектування (Постанова КАС ВС № 805/430/18-а, 2021).

Отже, відповідно до цієї постанови можна вважати, що винесення припису з одночасним накладенням штрафу є можливим, хоча, на нашу думку, саме

законодавство, яке не зобов'язує Держпраці дотримуватися ч. 11 ст. 7 цього Закону, є недосконалим.

6. Винесення постанов Держпрацею на підставі нечинного порядку

Іншим проблемним питанням є оскарження постанов, які винесені на підставі Порядку № 295, затвердженого Постановою КМУ «Деякі питання реалізації статті 259 КЗпП України та ст. 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 26.04.2017 р. № 295, а також на підставі Порядку № 823, що затверджений Постановою КМУ «Деякі питання здійснення державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю» від 21.08.2019 р. Так, Постанова № 295 була визнана нечинною Постановою Шостого апеляційного адміністративного суду № 826/8917/17 від 14.05.2019 р. (Постанова № 826/8917/17, 2019). Незважаючи на те, що ці постанови скасовані, аналіз судової практики свідчить про наявність певної кількості справ, коли до спірних правовідносин, які виникли після скасування цих постанов, застосовують їх норми, що, безумовно, суперечить принципу верховенства права, зокрема його елементу – юридичній визначеності. У Постанові КАС ВС № 620/244/20 від 20.04.2022 р. суд зазначив, що ФОП ОСОБА_1 звернулась до суду першої інстанції з позовом до Управління Держпраці у Чернігівській області (далі – відповідач), в якому просила визнати протиправною та скасувати постанову про накладення штрафу. Суд першої інстанції задовольнив позов, з чим погодився суд апеляційної інстанції (Постанова КАС ВС № 620/244/20, 2022). Суди обґрунтовували свої рішення тим, що постанова винесена на підставі постанови КМУ від 26 квітня 2017 р. № 295, яка на час перевірки вже втратила чинність на підставі вищезазначеного судового рішення, а тому не може підлягати до застосування у спірних правовідносинах. КАС ВС погодився з висновками зазначених судів, відзначивши, що «...проведення інспекційного відвідування у жовтні 2019 року на підставі положень Порядку № 295 є неправомірним» (Постанова КАС ВС № 620/244/20, 2022).

Однак варто звернути увагу на те, що відповідно до ч. 2 ст. 265 КАС України нормативно-правовий акт втрачає чинність повністю або в окремій його частині з моменту набрання законної сили відповідним рішенням суду (Кодекс адміністративного судочинства України, 2005). Це означає, що норми цього Порядку підлягають застосуванню до спірних правовідносин як такі, що були чинними на момент їх виникнення. Про це саме зазначив КАС ВС у Постанові № 420/5895/18 від 17.10.2019 р. (Постанова КАС ВС № 420/5895/18, 2019) та Постанові КАС ВС № 2040/7558/18 від 16.01.2020 р., де викладено аналогічні правові позиції (Постанова КАС ВС № 2040/7558/18, 2020).

Подібна ситуація має місце і з Постановою КМУ «Деякі питання здійснення державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю» від 21.08.2019 р. № 823, яка була визнана нечинною Постановою Окружного адміністративного суду міста Києва (далі – ОАСК) № 640/17424/19 від 28.04.2021 р. (Постанова № 640/17424/19, 2021). Проте застосування цієї Постанови органами

Держпраці підтверджується Постановою № 120/17214/23 від 25.04.2024 р., де КАС зауважує: «Оскільки на момент виникнення спірних правовідносин постанова КМУ № 823 була визнана нечинною, а судові рішення про визнання її нечинною набуло законної сили, суд зазначив, що норми цієї постанови не підлягають застосуванню (Постанова № 120/17214/23, 2024). Така ситуація має місце й на сьогодні, оскільки 23.01.2025 року КАС ВС прийняв Постанову, в якій погодився з рішеннями судів попередніх інстанцій, зокрема в тому, що на момент виникнення відповідних спірних правовідносин відповідач не мав права проводити перевірку на підставі Порядку № 823 (Постанова КАС ВС № 240/32993/23, 2025).

Тож, проведення перевірки на підставі нечинного порядку є підставою для оскарження відповідного рішення контролюючого органу. Думаємо, що запобігти таким проблемам можна лише за умови належного прийняття постанов Кабінетом Міністрів України, аби вони не суперечили чинному законодавству. Тож нині не існує порядку, на підставі якого потрібно здійснювати перевірки Держпраці, оскільки порядки, затверджені КМУ, на підставі яких Держпраці раніше здійснювала перевірки, визнані нечинними, а Закон України № 877 не деталізує процедуру проведення достатнім чином. Стосовно порядку накладення штрафів він врегульований Постановою КМУ № 509 (Постанова КМУ «Про затвердження Порядку накладення штрафів за порушення законодавства про працю та зайнятість населення», 2013).

7. Проведення перевірок на підставі рішень інших органів

Також наявне проблемне питання щодо проведення перевірок на підставі рішень інших органів та прийнятті рішень за відповідними перевітками. Відповідь на нього також знаходимо у судовій практиці. Так, у Постанові КАС ВС № 805/3137/17-а від 19.10.2018 р. зазначається, що позивач звернувся з позовом до суду до ГУ Держпраці у Донецькій області (далі – відповідач), просивши визнати неправомірним та скасувати припис, що виданий на підставі акта перевірки (Постанова КАС ВС № 805/3137/17-а, 2018). Позивач обґрунтовував свої вимоги тим, що відповідач вийшов за межі повноважень, що були надані Ухвалою Краматорського міського суду Донецької області № 234/10050/17 від 25.07.2017 р. та провів перевірку за межами кримінального провадження (Постанова КАС ВС № 805/3137/17-а, 2018). Суди першої та апеляційної інстанцій задовольнили позов частково (Постанова КАС ВС № 805/3137/17-а, 2018). КАС ВС задовольнив касаційну скаргу та скасував рішення судів попередніх інстанцій, обґрунтовуючи це тим, що ст. 6 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2018 р. містить вичерпний перелік підстав для проведення позапланових перевірок (Постанова КАС ВС № 805/3137/17-а, 2018). Така підстава, як проведення позапланової перевірки Державною службою з питань праці за ухвалою слідчого судді в кримінальному провадженні, відсутня (Постанова КАС ВС № 805/3137/17-а, 2018).

Однак у Постанові КАС ВС № 815/215/18 від 31.05.2022 р. зазначено, що було проведено інспекційне відвідування, яке було призначено на підставі листів УСБУ в Одеській області, з яких вбачається про встановлені у ході досудового розслідування у кримінальному провадженні факти порушення підприємством трудового законодавства (Постанова КАС ВС № 815/215/18, 2022). Колегія суддів КАС ВС погодилась з тим, що отримані контролюючим органом листи від УСБУ в Одеській області правомірно розцінено як відповідне повідомлення правоохоронного органу про порушення законодавства про працю (Постанова КАС ВС № 815/215/18, 2022).

Отже, в тому разі, якщо правоохоронний орган інформує про наявність порушень, це є підставою для проведення перевірки та відповідно винесення рішення після неї, але якщо певний правоохоронний орган зобов'язує проводити перевірку Держпраці, то це не є підставою для останньої проводити перевірку та відповідно виносити рішення за її результатами, оскільки це не відповідає Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»; у разі існування такого випадку прийняте рішення підлягає оскарженню.

8. Відмінність між ст. 41 КУпАП та ст. 265 КЗпП

Варто звернути увагу на ст. 41 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), яка встановлює відповідальність за порушення вимог законодавства про працю та про охорону праці (Кодекс України про адміністративні правопорушення, 1984). Водночас існує ст. 265 КЗпП, яка встановлює відповідальність за порушення законодавства про працю (Кодекс законів про працю України, 1971). Таким чином, виникає питання стосовно їх розмежування.

Як зазначає Н.В. Дараганова, нормативно-правовими актами, що встановлюють нормативні підстави відповідальності за ст. 41 КУпАП, є КЗпП та Закон України «Про охорону праці» (Дараганова, 2023). Проте це ж саме стосується і ст. 265 КЗпП. Головна їх відмінність полягає в тому, що ст. 265 КЗпП України встановлює штрафи, які є фінансовою відповідальністю (Постанова ВС № 260/1743/19 від 22.12.2020 р.) (Постанова КАС ВС № 260/1743/19, 2020), а ст. 41 КУпАП встановлює адміністративну відповідальність, про що зазначає науковиця О.Д. Мельник (Мельник, 2024).

9. Накладення штрафів Держпрацею на підставі актів перевірки Державної податкової служби

У розрізі цього питання слід звернути увагу на Постанову КАС ВС № 560/3981/23 від 17.04.2024 р. На позивача був накладений штраф Держпрацею на підставі акта перевірки Державною податковою службою (Постанова КАС ВС № 560/3981/23, 2024). Суд першої інстанції позов задовольнив, а суд апеляційної залишив його без змін (Постанова КАС ВС № 560/3981/23, 2024). ВС скасував рішення судів попередніх інстанцій, зазначивши, що в разі виявлення Державною податковою службою фактів порушення вимог законодавства про

працю і фіксацію їх у складеному цим органом акті перевірки, надання його Держпраці в порядку взаємодії цих органів для виконання покладених на них завдань, Держпраці має право притягати таких суб'єктів до відповідальності, зокрема накладати штрафи в порядку, визначеному законодавством (Постанова КАС ВС № 560/3981/23, 2024). Отже, накладення штрафів Держпрацею на підставі актів перевірки Державної податкової служби допускається.

10. Висновки

Аналіз судової практики дозволяє констатувати наявність проблемних питань у процесі оскарження постанов Державної служби з питань праці в порядку адміністративного судочинства. Слід відзначити, що суди сформували достатню кількість правових позицій з приводу їх вирішення. Акцентовано на низці таких проблемних аспектів, як: несплата органами Держпраці судового збору, а після цього подання клопотання про звільнення від його сплати; відсутність уніфікованої форми акта проведеної перевірки інспекторами праці, на підставі якого необхідно приймати Постанову; винесення припису з одночасним накладенням штрафу Держпрацею; оскарження постанов, які винесені на підставі Порядку № 295 від 26.04.2017 р., а також на підставі Порядку № 823 від 21.08.2019 р. (які визнані нечинними); проведення перевірок на підставі рішень інших органів та прийняття рішень за відповідними перевірками; накладення штрафів Держпрацею на підставі актів перевірки Державної податкової служби. Аналіз судової практики в межах цієї статті містить відповіді на деякі з цих питань, а також міркування авторів щодо вирішення окремих з них та вдосконалення законодавства у досліджуваній сфері, а саме: 1) відсутність коштів у Держпраці для сплати судового збору не є поважною причиною для пропуску строку апеляційного чи касаційного оскарження; 2) відсутність уніфікованої форми акта не є підставою для скасування прийнятої на підставі такої форми постанови (в разі допуску уповноваженої особи до перевірки); 3) можливості винесення припису з одночасним накладенням штрафу; 4) неправомірності проведення перевірки на підставі нормативно-правових актів, що визнані нечинними до спірних правовідносин, що виникли після набрання законної сили судовим рішенням, яким вони визнаються такими; 5) відсутності повноважень у правоохоронного органу зобов'язувати Держпрацю проводити перевірку (але інформування правоохоронним органом про наявність порушень є підставою для проведення перевірки та відповідно винесення рішення після неї); можливості накладення штрафів Держпрацею на підставі актів перевірки Державної податкової служби. Для вирішення подібних проблем необхідно забезпечити належне фінансування органів державної влади, зокрема Держпраці, прийняття уніфікованої форми акта перевірки, належний порядок прийняття постанов КМУ, яким забезпечується відповідність цих постанов іншим нормативно-правовим актам тощо, роз'яснення відповідних юридичних питань посадовим особам органів Держпраці, вдосконалення законодавства стосовно державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

Перспективи можуть бути такими: 1) подальші наукові пошуки шляхів удосконалення правового регулювання проведення перевірок органами Держпраці; 2) формування стратегії правової освіти для посадових осіб Держпраці; 3) аналіз взаємодії між Держпраці та іншими органами державного нагляду та контролю; 4) пріоритети застосування норм Закону України «Про адміністративну процедуру» в контрольно-інспекційній діяльності Держпраці та прийняття адміністративних актів за її результатами.

Список використаних джерел:

1. Кодекс адміністративного судочинства України : Кодекс України від 06.07.2005 № 2747-IV : станом на 1 січня 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 04.02.2025).
2. Про затвердження Положення про Державну службу України з питань праці : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2015 № 96 : станом на 5 січня 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96-2015-п#Text> (дата звернення: 04.02.2025).
3. Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 13.04.2022 у справі № 160/7671/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103945794> (дата звернення: 04.02.2025).
4. Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 26.08.2021 у справі № 440/4748/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99277649> (дата звернення: 05.02.2025).
5. Постанова Шостого апеляційного адміністративного суду від 14.05.2019 у справі № 826/8917/17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v8917805-19#n3> (дата звернення: 05.02.2025).
6. Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 20.04.2022 у справі № 620/244/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104026076> (дата звернення: 05.02.2025).
7. Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 19.10.2018 у справі № 805/3137/17-а. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/77249163> (дата звернення: 05.02.2025).
8. Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 01.06.2022 у справі № 815/215/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104580102> (дата звернення: 05.02.2025).
9. Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 17.10.2019 у справі № 420/5895/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85009927> (дата звернення: 05.02.2025).
10. Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 16.01.2020 у справі № 2040/7558/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86957097> (дата звернення: 05.05.2025).
11. Постанова Сьомого апеляційного адміністративного суду від 25.04.2024 у справі № 120/17214/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118632940> (дата звернення: 06.02.2025).
12. Постанова Окружного адміністративного суду міста Києва від 28.04.2021 у справі № 640/17424/19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1742805-21#n2> (дата звернення: 06.02.2025).
13. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР : станом на 1 січня 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 09.03.2025).
14. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянки Дзюби Галини Павлівни щодо офіційного тлумачення частини другої статті

55 Конституції України та статті 248-2 Цивільного процесуального кодексу України (справа громадянки Дзюби Г.П. щодо права на оскарження в суді неправомірних дій посадової особи) : Рішення Конституційного Суду України від 25.11.1997 № 6-зп. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-97#Text> (дата звернення: 09.03.2025).

15. Ухвала Житомирського окружного адміністративного суду від 01.11.2023 у справі №240/30734/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114625217> (дата звернення: 09.03.2025).

16. Ухвала Житомирського окружного адміністративного суду від 15.07.2024 у справі № 240/35931/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116129864> (дата звернення: 09.03.2025).

17. Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 12.12.2024 у справі № 260/675/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123733692> (дата звернення: 10.03.2025).

18. Ухвала Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 19.10.2020 у справі № 160/4856/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92300645> (дата звернення: 10.03.2025).

19. Ухвала Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 08.10.2020 у справі №160/6326/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92116431> (дата звернення: 10.03.2025).

20. Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 23.01.2025 у справі № 240/32993/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124647824> (дата звернення: 10.03.2025).

21. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 № 877-V : станом на 9 лютого 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text> (дата звернення: 12.04.2025).

22. Кодекс законів про працю України : Кодекс України від 10.12.1971 № 322-VIII : станом на 1 січня 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення: 12.04.2025).

23. Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 31.03.2021 у справі № 805/430/18-а. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96015811> (дата звернення: 12.04.2025).

24. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 – 212-24) : Кодекс України від 07.12.1984 № 8073-X : станом на 1 лютого 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 12.04.2025).

25. Дараганова Н.В. Підстави адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства про охорону праці. *Правова позиція*. 2023. Т. 38, № 1. С. 11–16. URL: <https://doi.org/10.32782/2521-6473.2023-1.2> (дата звернення: 12.04.2025).

26. Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 22.12.2020 у справі № 260/1743/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93708687> (дата звернення: 12.04.2025).

27. Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 17.04.2024 у справі № 560/3981/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118464322> (дата звернення: 12.04.2025).

28. Мельник О.Д. Деякі питання оскарження постанов органів Державної служби України з питань праці в порядку адміністративного судочинства. *Science and society: modern trends in a changing world* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Виєнна, 1–3 жовтня 2024 р. С. 370–375. URL: <https://sci-conf.com.ua/xi-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-science-and-society-modern-trends-in-a-changing-world-1-3-10-2024-viden-avstriya-arhiv/> (дата звернення: 30.04.2025).

29. Про затвердження Порядку накладення штрафів за порушення законодавства про працю та зайнятість населення : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2013 № 509 : станом на 17 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2013-p#Text> (дата звернення: 30.04.2025).

30. Остапенко Л. О. Стан адміністративної відповідальності за порушення законодавства в галузі охорони праці в Україні. *Вісник Національного університету «Львівська*

політехніка». Серія : Юридичні науки. 2015. № 824. С. 77–83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2015_824_15 (дата звернення: 30.04.2025).

31. Бондар О. С. Юридична відповідальність роботодавця за порушення трудового законодавства. *Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 5. С. 161–165. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-5/39>* (дата звернення: 30.04.2025).

32. Костенко І. В. Державний контроль за додержанням законодавства про працю: наукові реалії сьогодення та світовий досвід. *Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 4. С. 103–106. URL: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2021.04.17>* (дата звернення: 30.04.2025).

33. Кравчук О. О. Нова відповідальність за порушення трудового законодавства – непропорційне втручання держави у бізнес. *ВІСНИК НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 2018. Т. 38, № 2. С. 119–127. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/a8ccb60-3a77-4463-a611-3ea323633dd6/content>* (дата звернення: 30.04.2025).

34. Гончарова Г. С. Трудове право України у запитаннях та відповідях : навчальний посібник. 4-те вид. Харків : Одіссей, 2014. 288 с.

References:

1. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy [The Code of Administrative Proceedings of Ukraine], Kodeks Ukrainy [Code of Ukraine] № 2747-IV (2025). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> [in Ukrainian].

2. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu sluzhbu Ukrainy z pytan pratsi [On Approval of the Regulation on the State Labor Service of Ukraine], Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine] № 96 (2024). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96-2015-p#Text> [in Ukrainian].

3. Kasatsiyni administratyvnyi sud Verkhovnoho Sudu [Administrative Cassation Court of Supreme Court], 13 kvitnia 2022 [April 13, 2022], 160/7671/18. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103945794> [in Ukrainian].

4. Kasatsiyni administratyvnyi sud Verkhovnoho Sudu [Administrative Cassation Court of Supreme Court], 26 serpnia 2021 [August 26, 2021], 440/4748/19. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99277649> [in Ukrainian].

5. Shostyi apeliatsiyni administratyvnyi sud [Sixth Administrative Court of Appeal], 14 travnia 2019 [May 14, 2019] 826/8917/17. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v8917805-19#n3> [in Ukrainian].

6. Kasatsiyni administratyvnyi sud Verkhovnoho Sudu [Administrative Cassation Court of Supreme Court], 20 kvitnia 2022 [April 20, 2022], 620/244/20. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104026076> [in Ukrainian].

7. Kasatsiyni administratyvnyi sud Verkhovnoho Sudu [Administrative Cassation Court of Supreme Court], 19 zhovtnia 2018 [October 19, 2018], 805/3137/17-a. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/77249163> [in Ukrainian].

8. Kasatsiyni administratyvnyi sud Verkhovnoho Sudu [Administrative Cassation Court of Supreme Court], 1 chervnia 2022 [June 1, 2022], 815/215/18. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104580102> [in Ukrainian].

9. Kasatsiyni administratyvnyi sud Verkhovnoho Sudu [Administrative Cassation Court of Supreme Court], 17 zhovtnia 2019 [October 17, 2019], 420/5895/18. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85009927> [in Ukrainian].

10. Kasatsiyni administratyvnyi sud Verkhovnoho Sudu [Administrative Cassation Court of Supreme Court], 16 sichnia 2020 [January 16, 2020], 2040/7558/18. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86957097> [in Ukrainian].

11. Somyi apeliatsiyni administratyvnyi sud [Seventh Administrative Court of Appeal], 25 kvitnia 2024 [April 25, 2024], 120/17214/23. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118632940>[in Ukrainian].

12. Okruzhnyi administratyvnyi sud mista Kyieva [District Administrative Court of Kyiv], 28 kvitnia 2021 [April 28, 2021], 640/17424/19. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1742805-21#n2>[in Ukrainian].

13. Konstytutsiia Ukrainy [The Constitution of Ukraine], № 254k/96-VR (2020). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr#Text> [in Ukrainian].

14. Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy u spravi za konstytutsiinym zvernenniam hromadianky Dziuby Halyny Pavlivny shchodo ofitsiinoho tumachennia chastyny druhoi statti 55 Konstytutsii Ukrainy ta statti 248-2 Tsyvilnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy (sprava hromadianky Dziuby H.P. shchodo prava na oskarzhennia v sudi nepravomirnykh dii posadovoi osoby) [Decision of the Constitutional Court of Ukraine in the case on the constitutional appeal of citizen Galina Pavlovna Dziuba regarding the official interpretation of part two of Article 55 of the Constitution of Ukraine and Article 248-2 of the Civil Procedure Code of Ukraine (case of citizen Dziuba G.P. regarding the right to appeal in court against unlawful actions of an official)], Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy [Decision of the Constitutional Court of Ukraine] № 6-zp (1997). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-97#Text> [in Ukrainian].

15. Zhytomyrskyi okruzhnyi administratyvnyi sud [Zhytomyr Circuit Administrative Court], 1 lystopada 2023 [November 1, 2023], 240/30734/23. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114625217> [in Ukrainian].

16. Zhytomyrskyi okruzhnyi administratyvnyi sud [Zhytomyr Circuit Administrative Court], 15 lypnia 2024 [July 15, 2024], 240/35931/23. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116129864> [in Ukrainian].

17. Kasatsiyni administratyvnyi sud Verkhovnoho Sudu [Administrative Cassation Court of Supreme Court], 12 hrudnia 2024 [December 12, 2024], 260/675/19. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123733692> [in Ukrainian].

18. Kasatsiyni administratyvnyi sud Verkhovnoho Sudu [Administrative Cassation Court of Supreme Court], 19 zhovtnia 2020 [October 19, 2020], 160/4856/19. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92300645> [in Ukrainian].

19. Kasatsiyni administratyvnyi sud Verkhovnoho Sudu [Administrative Cassation Court of Supreme Court], 8 zhovtnia 2020 [October 8, 2020], 160/6326/19. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92116431> [in Ukrainian].

20. Kasatsiyni administratyvnyi sud Verkhovnoho Sudu [Administrative Cassation Court of Supreme Court], 23 sichnia 2025 [January 13, 2025], 240/32993/23. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124647824> [in Ukrainian].

21. Pro osnovni zasady derzhavnoho nahliadu (kontroliu) u sferi hospodarskoi diialnosti [On the Main Principles of State Supervision (Oversight) in the Area of Commercial Activity], Zakon Ukrainy [Law of Ukraine] № 877-V (2025)/ Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text> [in Ukrainian].

22. Kodeks zakoniv pro pratsiu Ukrainy [The Labor Code of Ukraine], Kodeks Ukrainy [Code of Ukraine] № 322-VIII (2025). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> [in Ukrainian].

23. Kasatsiyni administratyvnyi sud Verkhovnoho Sudu [Administrative Cassation Court of Supreme Court], 31 bereznia 2021 [March 31, 2021], 805/430/18-a. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96015811> [in Ukrainian].

24. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia (staty 1 – 212-24) [Code of Ukraine on Administrative Offenses (Articles 1 – 212-24)], Kodeks Ukrainy [Code of Ukraine] № 8073-X (2025). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> [in Ukrainian].

25. Darahanova, N.V. (2023). Pidstavy administratyvnoi vidpovidalnosti za porushennia vymoh zakonodavstva pro okhoronu pratsi [Grounds of administrative responsibility for violating the requirements of labour protection legislation]. *Pravova pozytsiia – Legal position*, 38(1), 11–16. <https://doi.org/10.32782/2521-6473.2023-1.2> [in Ukrainian].
26. Kasatsiinyi administratyvnyi sud Verkhovnoho Sudu [Administrative Cassation Court of Supreme Court], 22 hrudnia 2020 [December 22, 2020], 260/1743/19. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93708687> [in Ukrainian].
27. Kasatsiinyi administratyvnyi sud Verkhovnoho Sudu [Administrative Cassation Court of Supreme Court], 17 kvitnia 2024 [April 17, 2024], 560/3981/23. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118464322> [in Ukrainian].
28. Melnyk, O. D. (2024). Deiaki pytannia oskarzhennia postanov orhaniv Derzhavnoi sluzhby Ukrainy z pytan pratsi v poriadku administratyvnoho sudochynstva [Some Issues of Appealing Resolutions of the State Labor Service of Ukraine in Administrative Proceedings]. *Science and society: Modern trends in a changing world* (s. 370–375). Retrieved from: <https://sci-conf.com.ua/xi-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-science-and-society-modern-trends-in-a-changing-world-1-3-10-2024-viden-avstriya-arhiv/> [in Ukrainian].
29. Pro zatverdzhennia Poriadku nakladennia shtrafiv za porushennia zakonodavstva pro pratsiu ta zainiast naselennia [On Approval of the Procedure for Imposing Fines for Violation of Labor and Employment Legislation], Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine] № 509 (2023). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2013-п#Text> [in Ukrainian].
30. Ostapenko, L. O. (2015). Stan administratyvnoi vidpovidalnosti za porushennia zakonodavstva v haluzi okhorony pratsi v Ukraini [Status for administrative law in violation of labour in Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politehnika". Seriya: Yurydychninauky – Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Series: Legal Sciences*, (824), 77–83. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2015_824_15 [in Ukrainian].
31. Bondar, O. S. (2023). Yurydychna vidpovidalnist robotodavtsia za porushennia trudovoho zakonodavstva [Legal responsibility of the employer for violation of labor legislation]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal – Juridical scientific and electronic journal*, (5), 161–165. Retrieved from: http://lsei.org.ua/5_2023/39.pdf [in Ukrainian].
32. Kostenko, I.V. (2022). Derzhavnyi kontrol za doderzhanniam zakonodavstva pro pratsiu: naukovi realii sohodennia ta svitovyi dosvid [State control over compliance with labor legislation: scientific realities of today]. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo – Analytical and Comparative Jurisprudence*, (4), 103–106. Retrieved from: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2021.04.17> [in Ukrainian].
33. Kravchuk, O. O. (2018). Nova vidpovidalnist za porushennia trudovoho zakonodavstva – neproportsiine vtruchannia derzhavy u biznes [New liability for violation of labor laws – disproportionate state interference in business]. *VISNYK NTUU «KPI». Politolohiia. Sotsiolohiia. Pravo – National Technical University of Ukraine Journal. Political science. Sociology. Law*, 38(2), 119–127. Retrieved from: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/a8ccbb60-3a77-4463-a611-3ea323633dd6/content> [in Ukrainian].
34. Honcharova, H. S. (2014). Trudove pravo Ukrainy u zapytanniakh ta vidpovidiakh [Labor Law of Ukraine in Questions and Answers] (4-te vyd.) [4th edition]. Odissei [in Ukrainian].

**PROBLEMATIC ISSUES OF APPEALING RESOLUTIONS OF THE STATE
LABOR SERVICE OF UKRAINE IN ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS:
ANALYSIS OF COURT PRACTICE**

Olena Melnyk,

PhD in Law, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Constitutional,
Administrative, Environmental and Labor Law
Poltava Law Institute of the Yaroslav Mudryi National Law University
<https://orcid.org/0000-0001-5213-595X>
novakolena3@gmail.com

Oleh Senchuk,

3rd year Student
Poltava Law Institute of the Yaroslav Mudryi National Law University
<https://orcid.org/0009-0009-0156-8865>
2004o.s2004@gmail.com

The purpose of the article is to highlight the problematic issues arising in the process of appealing against resolutions of the State Labor Service of Ukraine in administrative proceedings, with the use of case law which touches upon the issues of concern, and to formulate the ways to resolve the relevant problematic issues.

Methods: analysis, generalization.

Results. The authors analyze case law (mainly of the Supreme Court) on this subject and highlight existing problems encountered by courts during the consideration of such cases. It is noted that individuals and legal entities subject to financial sanctions for violation of labor laws have the right to appeal to administrative courts against decisions, actions or inaction of structural units of the State Labor Service. The most common issues arising during the appeal of such resolutions are outlined, including: the Labour Service's requests to the court to recognize the reason for missing the deadline for filing an appeal as valid, justifying it by a lack of funds to pay the court fee; the lack of a unified form of the inspection report, on the basis of which a resolution on imposing sanctions is adopted; issuing a prescription alongside the imposition of a fine; appeals of resolutions based on Procedure No. 295 of April 26, 2017, and Procedure No. 823 of August 21, 2019 (which have been repealed); inspections conducted on the basis of decisions by other authorities and the issuance of decisions following such inspections; grounds for bringing individuals to administrative liability under Article 41 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses; the imposition of fines by the structural subdivisions of the State Labour Service based on inspection reports from the State Tax Service. For each issue, a corresponding court decision is provided, reflecting the court's position on the matter, and the authors propose their own solutions to such situations in order to prevent their recurrence in the future.

Conclusions. The analysis of the court practice shows that there are a large number of problematic issues in the process of appealing against resolutions of the State Labor Service in administrative proceedings. However, the courts have formulated a sufficient number of legal positions on their resolution.

Key words: administrative proceedings, administrative process, State Labor Service of Ukraine, labor law compliance inspections, writs, resolutions of the State Labor Service, appeals against resolutions.